

F R E D E R I K S S U N D B I B L I O T E K

Beretning for regnskabsåret
1. april 1970 til 31. marts 1971.

Beretningens indhold

1. Alment. 2. Bibliotekets afdelinger for voksne. 3. Bibliotekets afdelinger for børn. 4. Udvalg, personale mv. 5. Statistik.

1. Alment

Udlånstal

Dette det første hele driftsår i de nyindrettede lokaler blev publikumsmæssigt en overvældende succes. Der udlåntes 60.830 bøger mere end sidste år, hvilket er en stigning på 55%. Væksten kan også illustreres således: dobbelt så mange som i 1967/68 og mellem 6 og 7 gange så mange som i 1964/65. Dertil kommer udlånene fra de åbne depoter, der af rationelle grunde ikke tælles. Desuden udlåntes i 1970/71 3.077 grammofonplader, overvejende småbørnsplader.

Antallet af udlånte bøger giver imidlertid ikke et helstøbt billede af befolkningens brug af biblioteket, dertil er bibliotekets tjenesteydelser af en altfor sammensat karakter. Biblioteket fremtræder i dag som et sted, hvor mange blot kommer for at være, for at få en oplysning, for at se en udstilling, for at hente inspiration.... Talrige tilkendegivelser fra bibliotekets benyttere, ikke mindst de mange nye - i nogle måneder noteres over 100 nyindmeldte - giver vished om, at i større lokaler ville denne måde at bruge bibliotek på udvikle sig endnu mere. Den tid er forbi, da biblioteket var et sted, man lånte bøger. I dag er det vanskeligt at sige, hvad et bibliotek egentlig er.

Lånerundersøgelse

Bibliotekstilsynet foranstaltede i april en stikprøveundersøgelse strækkende sig over 10 dage til belysning af afstandens betydning for biblioteksbenyttelse. Materialet indgik sammen med tilsvarende undersøgelser fra 3 andre biblioteker i landet i en betænkning om den lokale biblioteksstruktur.

Filmoptagelse

Til brug for den nye biblioteksfilm "Biblioteket i dag - i morgen" lod Danmarks Biblioteksforening Magica Film foretage optagelser i Frederikssund Bibliotek bl.a. af en debataften og af Mester Jakel spil.

Samarbejde
med
foreninger

Under betegnelsen K 70 skabtes for sæsonen 70/71 et snævert programmæssigt samarbejde mellem biblioteket, Kunstforeningen og Musikforeningen i Frederikssund og Børneforsorgsseminariet og behandlingshjemmet Donekrogen i Jægerspris. Initiativtagerne møder afholdtes ved bibliotekets foranstaltning og biblioteket redigerede og udsendte en folder om programmet, der kom til at omfatte koncerter, teater, kunstudstillinger, film, forfatteraftner og foredrag.

Biblioteks-
salonen

Udstillinger er i stigende grad en meddelelsesform, der indgår naturligt i bibliotekets almindelige arbejde. I Bibliotekssalonen er der mulighed for at samle og vise udstillinger af en vis størrelse og tillige belyse emnet ved sammenkomster o.lign.

"Ny i Danmark" var en udstilling om fremmedarbejdere arrangeret af unge etnografer ved Nationalmuseet. På udstillingen "Grube" bygget på Sara Lidmans bog om minearbejderne i Kiruna, diskuterede redaktør Per Nyeng en aften strejken i Kiruna og arbejderens vilkår i almindelighed med en interesseret forsamling. I voksenudlånet var vist tegninger og modeller af to store nye byggerier i Frederikssund - dette fulgtes op i Bibliotekssalonen med en stor byplanudstilling "Det ny Frederikssund" udarbejdet af byens byplanlægger Sten Wettergren sammen med en gruppe arkitektstuderende. På udstillingens debatvæg havde publikum mange kommentarer ligesom den debataften om bo-miljø med psykologen Ingrid Gehl, der senere afholdtes, fik et meget livligt forløb. Sammen med Kunstforeningen arrangeredes en ægte værkstedsudstilling med Th. Hagedorn-Olsen. På Dea Trier Mørks udstilling af grafik og bøger diskuterede en livlig forsamling politisk engageret kunst med hende en søndag eftermiddag. Indflettet i det øvrige udstillings- og arrangementsprogram stod Frederikssund Kunstforening for en lang række kunstudstillinger.

Forfatterne Charlotte Strandgaard og Christian Kampmann fortalte om deres bøger, og ved 3 store kortfilmforevisninger vistes 13 kortfilm introduceret af stud.mag. Jørgen Poulsen. Biblioteket modtog i november af Kulturministeriet tilladelse til at anvende en friere filmforevisningsform, hvilket lægger op til forsøgsvirksomhed med film på udstillinger, i udlånslokalerne mv.

Om børnebibliotekets arrangementer i Bibliotekssalonen, se afsnit 3.

2. Bibliotekets afdelinger for voksne

Udlånet

Forskydninger i befolkningens aldersmæssige sammensætning, de mange tilflyttere, også den form for biblioteksbenyttelse biblioteket bevidst lægger op til - er altsammen faktorer, der præger benytterskaren. Hvor der måske før observeredes flere ældre end nu, kommer nu alle aldersklasser på biblioteket tilsyneladende ligeligt, dog nok med overvægt af unge. Der er øget udlån af fagbøger om samfundsproblemer, hobbyvirksomhed, psykologi. Og der er stærkt stigende efterspørgsel efter videregående ofte fremmedsproget litteratur om alverdens emner, i 1970/71 er 1.719 bøger rekvireret fra andre biblioteker fortrinsvis forskningsbibliotekerne. Det er 511 flere end året før.

I udlånet fortsættes den linie, hvorefter bogbestanden præsenteres ved stadigt skiftende større og mindre udstillinger. I stedet for at have en ungdomsafdeling med egen bogbestand er bøger for unge et emne for en sådan mere permanent udstilling med evigt skiftende tilbud plukket ud fra reolerne, iblandet nogle af tidsskrifter, boglister og aktuelle pjecer.

Blandt de større udstillinger, der har været opstillet i udlånslokalet kan nævnes udstillinger om forurening med lysbilleder vist i Kodakkarrusel og plakatmateriale fra Naturfredningsforeningen, om Nepal med mange genstande og igen lysbilleder udlånt af en privatperson, samt fotostater, om Indien med materiale udlånt fra Mellempøkeligt Samvirke, lysbilleder lånt privat og et nonstop filmprogram i Bibliotekssalonen sammensat af film fra Statens Filmcentral, om DASF i samarbejde med lokalafdelingen, der forsynede os med en mængde pjecer om forbundets arbejde til uddeling, om rumfart, science fiction og ufo med lysbilleder, fjernsyn med direkte transmission af månelanding, og båndoptagelse fra den første månelanding. Til en stor udstilling af rejse-litteratur rekvireredes rejsebrochurer, rejseplakater mv.

Audio- visuelt materiale

Lokalhistorisk samling er vokset med 107 fotos fortrinsvis skænket biblioteket af borgere i byen. Således er modtaget et antal værdifulde fotos og tryksager af lokalhistorisk interesse fra boghandler Eiler Rose.

Der er foretaget en nytælling af bibliotekets samling af grafik, dias og film. Pr. 31.3.1971 råder biblioteket over 23 stk. grafik, 4 lokalhistoriske film og 996 stk. dias, heraf 878 for børn og 22 kunstdias.

3. Bibliotekets afdelinger for børn. Ved Eva Glistrup.

- Alment 1970/71 blev det år, da resultatet af lokaleudvidelsen virkelig slog igennem i form af en søgning fra børnenes side, der helt har slået bunden ud af alle beregninger. Børnene låner langt flere bøger - men de opholder sig også oftere og længere tid på biblioteket, en udvikling man ser på med tilfredshed på biblioteket. Men det rejser naturligvis, som børnene også gør opmærksom på i deres breve til Putkas, problemer af lokale- og personalemæssig art: "Kan vi ikke få nogle flere stole", "Hvorfor er der ikke flere bibliotekarer?" er hyppigt forekommende spørgsmål. Putkas er en af måderne at kontakte børnene på, de kan her komme med forslag og kritik og alle får et svar. Man hefter sig ved de mange virkelig artikulerede breve.
- Lay-out Der er i børnebiblioteket arbejdet meget med Lay-out dvs. den måde, bøgerne præsenteres på. Bøgerne kommer i stigende grad ned fra hylderne og præsenteres fristende, ligesom der arbejdes med stadigt skiftende seperatudstillinger.
- Småbørnsplader Som en nydannelse påbegyndtes den 1. august udlån af småbørnsplader. Der blev blandt både børn og voksne givet udtryk for stor tilfredshed med denne mulighed for at låne plader hjem. Blandt de større børn hersker der nu nogen utålmodighed, idet de forventer, at der efterhånden også vil blive indkøbt plader til dem.
- Film, teater mv. Børnebibliotekets arrangementer er blevet en fast institution, der roses af mange forældre, hvis børn ser hen til film- og teaterforestillingerne mv. med stor forventning. Biblioteket må med beklagelse konstatere, at fx filmudbuddet er meget sparsomt. Der er spillet 41 filmforestillinger - 17 for større og 24 for mindre børn - heraf 11 forestillinger i filialen i St.Rørbæk. Der er spillet 18 teaterforestillinger ialt - 4 for større børn, 14 for mindre børn heraf 1 i filialen i St.Rørbæk.
- Filialen St.Rørbæk At arrangementsvirksomheden er udvidet til også at omfatte filialen i St.Rørbæk var ment som et forsøg udfra den tanke, at børnene i kommunen bør såvidt gør ligt tilbydes lige forhold, hvilken afdeling de end benytter sig af. Der har været stor tilfredshed med film- og teaterarrangementerne, hvor tilslutningen også har været god. Til eventyrtimer der ligeledes arrangeredes var tilslutningen mindre god.

Børneinstitutionerne mv. Samarbejde med børneinstitutionerne er fortsat i det forløbne år. Disse er flittige lånere på børnebiblioteket både i og udenfor åbningstiden, der er til stadighed udlånt cirka 500 bøger til institutionerne.

Også den kommunale dagpleje er nu inddraget i samarbejdet, således at lederen af denne formidler lån af billedbøger fra børnebiblioteket til de hjem, der modtager børn i dagpleje.

I årets løb har flere børnehaver og dagplejen taget imod den ledende børnebibliotekars tilbud om bog snak ved forældresammenkomster.

Biblioteksorientering Børnebiblioteket har haft besøg af et betragteligt antal skoleklasser, der har fået en indføring i biblioteket.

Julearrangement Som led i byens forretningslivs julearrangementer samarbejdede børnebiblioteket om en musikalsk legestue, der havde stor søgning.

Udstillinger Børnebiblioteket har i Bibliotekssalonen afholdt to udstillinger. På den ene vistest børnetegninger fra hele verden, på den anden rykkede Fritidshjemmet ind med en udstilling af "fritidshjemskunst", hvor et oversavet, bemalet klaver var fornemste stykke.

4. Udvalg, personale mv.

Udvalget for kulturelle anliggender Pr. 1.4.1970 varetages biblioteksvæsenet ikke længere af et Biblioteksudvalg men af Udvalget for kulturelle anliggender. Dette udvalg havde pr. 31.3.71 denne sammensætning: Skibstømrer H.C. Andersen, advokat Troels Barfoed, gårdejer Jørgen Christiansen, fagkonsulent Ole Christiansen, familievejleder Nina Jensen (formand), sekretær Karl Kørvell og gårdejer Aksel Nilau-sen.

Personale Pr. 31.3.71 havde personalet denne sammensætning 4 30/42 bibliotekarere, 3 5/42 kontorassistenter og 1 21/42 medhjælper. Desuden 12 bogopsættere á ca. 4 timer ugentlig.

I løbet af året er Lis Andersen, Gunhild Lindstrøm og Birgit Pedersen fratrædt, mens Ole Hansen og Annelise Timm er tiltrædt.

Kurser
o.lign.

Jørgen Bro Glistrup deltog sammen med Nina Jensen og udvalgets sekretær i Danmarks Biblioteksforenings møde på Hindsgavl september 1970 om kommende kulturelle opgaver. Eva Glistrup deltog i Frederiksborg Amts Biblioteksforenings konference i maj i Helsingør om biblioteksbyggeri, på denne konference var Jørgen Bro Glistrup tilkaldt som gruppeleder. Eva Glistrup var i august indbudt af Sveriges allmänna Biblioteksforening til på dennes årsmøde at holde foredrag om fremtidens børnebibliotek. Jørgen Bro Glistrup har holdt foredrag på Arbejdernes Fællesorganisations generalforsamling i december, ved Roskilde Amts Biblioteksforenings møde i januar og Ribe Amts Biblioteksforenings møde i februar. Personaleturen gik i år til Rødovre kommunes nye hovedbibliotek.

Fritidsloven

For biblioteksvæsenet blev fritidslovens bestemmelser om udvalgs sammensætning en skuffelse, idet bibliotekerne trods deres store berøringsflade til hele det øvrige fritidsområde ikke blev repræsenteret. I stedet er lokalt tilstræbt tilfredsstillende ordninger, i Frederikssund blev biblioteket således tildelt en observatørpost i Voksenundervisningsnævnet og Fritidsnævnet.

Studiebesøg

Som sidste år har studerende fra Danmarks Biblioteksskole - i år 174 - fået forevist og fortalt om biblioteket. I marts besøgte biblioteket af en kollega fra Norge på studierejse.

Praktikanter
og volontører

Fra Danmarks Biblioteksskole har biblioteket modtaget 1 praktikant og 3 volontører. Desuden har et par skoleelever været modtaget i praktik.

oktober 1971

Jørgen Bro Glistrup
overbibliotekar

5. Statistik

	Bestand pr.31.3.71	Tilvækst 1970/71	Afgang 1970/71	Antal udlån	
				1969/70	70/71
AFDELINGER FOR VOKSNE					
Hovedbiblioteket	21816	6096	1338	50807	77325
Snostrup Bibliotek	1597	210	219	1254	1699
Hospitalsbiblioteket	563	51	59	5724	7844
Frederikssund Arrest	193	34	4	975	1093
Fabriksbibl.Metzeler	443	171	9		444
Kommunale Institutioner	18	3	0		
Ialt:	24630	6565	1629	58760	88405
Lokalhistorisk Sml.Fotos	449	107			
Grammofonpl. Udlånssaml.	47				171
AFDELINGER FOR BØRN					
Hovedbiblioteket	15958	4082	466	49008	78242
Snostrup Bibliotek	1572	258	7	1419	3567
Hospitalsbiblioteket	158	17	1	919	691
Fabriksbibl.Metzeler					31
Ialt:	17688	4357	474	51346	82531
Grammofonplader udlån	406	406			2906
Grammofonplader præsens	306	48			
Ialt:	712	454			2906
SKOLEBIBLIOTEKER					
Falkenborgskolen	5162	1298			4759
Marienlystskolen	4397	1086		5192	5033
Oppe Sundby Skole	2882	617		3180	3531
Realskolen	2616	1069		1930	3742
Ialt:	15057	4070		14268	17065
Klassesætsamling:					
Fællessamlingen	2819	825		939	1648
Falkenborgskolen	578	140			
Marienlystskolen	444	114			
Oppe Sundby Skole	440	215			
Ialt:	4281	1294		939	1648
Folke- og skolebibl. ialt bøger (excl.klasses.)	57375	14992		124374	188001
Folkebiblioteket ialt bøger	42318	10922		110106	170936
Grammofonplader ialt	759	454			3077